

Pártnapról jelentjük

A fő feladat: a gazdaság élénkítése

Székely Sándor előadása a Volánnál

Néha hasznos a végénél kezdeni a dolgokat. Például azzal a zárszóval, amit Ambrus László, a vállalati pártbizottság titkára mondott el tegnap a Tisza Volánnál rendezett pártnapon, amely szerint a vállalat az elmúlt öt év alatt folyó áron 25 százalékkal magasabb teljesítményt ért el, úgy, hogy közben 800 fővel csökkent a dolgozók létszáma. Jól működő vállalatnál érthető, ha a pártnapi előadó, Székely Sándor, az MSZMP Szeged Városi Bizottságának első titkára elismerő szavakkal kezdhette mondandóját. Mint szegedi polgár és a városi tömegközlekedés használója dícsérhette a vállalat munkáját, a városi autóbussz-közlekedés jó megszervezését, amely jelentősen befolyásolja — előnyére — Szeged lakóinak közérzetét.

Attérve az átfogó gazdasági folyamatok elemzésére, azzal kezdte mondandóját az előadó, hogy napjainkban itthon és külföldön egyaránt korszakos események játszódnak le. Hazánkban most indítjuk útjára a VII. ötéves tervet, amelynek eredményeit mostanában fogjuk megalapozni, a Szovjetunióban pedig most ül össze az SZKP kongresszusa, ahol várhatóan nagyon fontos határozatok születnek majd.

Ezt követően a lezárult, VI. ötéves terv eredményeit elemezte a városi pártbizottság első titkára. Szólt arról, hogy külső és belső körülmények egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy a tervidőszak két alapvető célkitűzéséből csupán az egyiket sikerült megvalósítani. Sikerült ugyanis helyreállítani, sőt javítani a kül- és gazdasági egyensúlyt. Ezt óriási eredménynek könyvelhetjük el, hiszen az eltelt öt esztendőben többször is súlyos helyzet alakult ki a világgazdaságban. A tervidőszak elején, 1981-ben nemzetközi hitelválság rendítette meg nemzetgazdaságok sorát; több mint ötven ország vált hitelképtelenné, volt kénytelen kért adósságainak átütő mértékű csökkentését, amely hatványozott terheket lesznek kénytelenek a jövőben vállalni.

Nálunk, Magyarországon súlyos döntés elé kerültünk, hiszen a belföldi felhasználásból kellett elvonni eszközöket a fizetőképességünk megtartásához, olyan időszakban, amikor egyúttal árunk is jelentősen estek a világpiacon, amelynek ráadásul felvevőképessége is

csökkent. De éppen ezzel az áldozatvállalással tudtuk megőrizni hitelképességünket a nemzetközi szférában, a szó átvitt és konkrét értelmében egyaránt, amelylyel sikerült alapokat is teremtenünk a kibontakozáshoz. Ugyancsak nagyon nehéz helyzetet teremtett számunkra az 1983-as energiaár-robbanás, amelynek következtében több között húszmilliárd forintos többletberuházásra kényszerültünk az energiaszektorban. A devizahiány miatt pedig az import jelentős visszafogására volt szükség egyes időszakokban. Ilyen körülmények között óriási eredménynek tudhatjuk be, hogy javult gazdaságunk egyensúlyi helyzete.

Mindenek azonban sajnos ára volt — folytatta az előadó. Csökkentenünk kellett a belső felhasználást, a bérek vásárlóereje 5 százalékkal romlott. Az erőteljes infláció pedig egyes rétegeket (elsősorban a pályakezdő fiatalokat és a nyugdíjasokat) kritikus helyzetbe hozott. Jelentős eszközöket kellett elvonnunk a beruházásoktól, a műszaki fejlesztéstől is, amely komoly gondokat okoz a gazdaságban.

Aldozatokat is igényelt tehát hitelképességünk, a gazdaság egyensúlyának megőrzése, amely viszont egyúttal záloga a kibontakozásnak. És az sem közömbös, hogy végül is sikerült megőriznünk gazdasági stabilitásunkat, társadalmi vívmányainkat, és folytathatuk a gazdaságirányítás továbbfejlesztését.

Szólt az előadó a Tisza Volánról is, elmondva, hogy zavarban van. Hiszen a vállalat eredményei sokkal jobbabbak az átlagnál. Pedig a volánosok is sok nehéz helyzettel bírtak meg. Öt év alatt mégis közel 87 százalékkal növelték devizabevételeiket, 4 százalékkal több árutonna-kilométert közel 19 százalékkal kisebb energiafelhasználással teljesítettek. Ezzel összefüggésben különösen érdemes figyelmet szentelni egy adatnak: Magyarországon mindössze egyszázalékos anyagmegtakarítás 13 milliárd forintot hozna.

Külön nyomatékkal szólt Székely Sándor a Volánnál dolgozó műszakiak, különösen a fiatalok innovációs készségéről, amely nagyban hozzájárult a vállalat eredményeihez. Ennek fontos tanulsága van a jövőre, a most kezdődő VII. ötéves tervidőszakra nézve

is. Hiszen alapvető, hogy a népgazdaság elsősorban a műszaki fejlődés, szellemi kapacitásaink kihasználása révén csatlakozzon a világgazdaságban végbemenő fő folyamatokhoz. Ha ezt sikerül elérnünk, úgy, hogy közben javítani tudjuk exportképességünket — árunk minőségét —, a termelés hatékonyságát, akkor a nehéz VI. ötéves tervidőszakban megteremtett alapokról sikeresen léphetünk tovább. Fő feladatunk most már a gazdaság élénkítése, a több eredményt hozó gazdasági szisztéma kifejlesztése, amelynek révén megteremthetjük a lehetőséget a belső felhasználás s ezzel együtt életszínvonalunk fokozatos javításához is.

Sz. I.

Július elsejétől

Változik az építésügyi szabályzat

Elkészült, és július elsejével hatályba lép az új országos építésügyi szabályzat, amelyről hétfőn az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumban Jantner Antal miniszterhelyettes sajtótájékoztatót tartott. Az új szabályzatban több mint egyharmaddal csökkentették az előírások számát, s így jobban áttekinthető, egykötetes szabályzat váltja fel a réginek három kötetét. Kihagyták a szabályzatból az elavult részeket, továbbá azokat a rendelkezéseket, amelyeket állami szabványok, vagy tanácsai rendelkezések tartalmazznak. Az új szabályzat a korábbinál sokkal inkább keret jellegű, hosszabb távra szóló. A rövidebb időszakra vonatkozó előírásokat a szabványok, illetve a helyi tanácsok rendeletei rögzítik. Így az országos előírások keretei között jobban érvényesülhetnek a helyi sajátosságok, ami egyben megnöveli a városi és községi tanácsok felelősségét. Hasonlóképpen növekszik az épületek és egyéb létesítmények, valamint a település- és területrendezési tervek készítőinek alkotói szabadsága és felelőssége is. A szabályzat-hoz kapcsolódva más fontos központi rendelkezések is megjelennek a közeljövőben, így a tervezési jogosság korszerűsítéséről, a tanácsai építésügyi hatóságok megerősítéséről és az építési engedélyezési eljárás egyszerűsítéséről szóló rendeletek.

A korszerűsített országos építésügyi szabályzatban a korábbinál körültekintőbben írták elő a települések és környezetük harmonikusabb fejlesztésének, a lakóház- és közintézmény-hálózat felújításának, az építészeti értékek megőrzésének követelményeit és a településrekonstrukciókat meghatározó rendelkezéseket. A területgazdálkodással szoros összefüggésben például most már nem határozatlan időre, hanem csak öt-, vagy tízéves időszakra engedélyezi az építési tilalom elrendelését. A tanácsoknak tehát jobban át kell gondolniuk fejlesztési elképzeléseik reálitását, anyagi hátterét, s ha a határidő lejárt, gondos-

Új vezetőség a Rákóczi Tsz-ben

A hét végén vezetőségválasztó közgyűlést tartottak a hőmezővásárhelyi Rákóczi Tsz-ben. Mint korábban megírtuk, a szövetkezet vezetésében kiéleződött hatalmi harc miatt nehéz helyzetbe került a szövetkezet gazdálkodása, a széthúzás megosztotta a tagságot. Huzavonák után végül az elnök és helyettese lemondott, s nyugdíjba vonult. Az új választásig Földesi László ágazatvezető hatósági megbízottként sikeresen birkózott meg az átmeneti helyzet nehézségeivel. A Béke Szállóban megtartott titkos szavazáson Petkó Béla agrárközgazdász elnökké, s Huszár Imre agrármérnököt termelési elnökhelyettesé választották. A két vezető korábban nem ebben a gazdaságban dolgozott, így biznak abban, hogy ismét a munka lép a remélhetően megszűnt érdekellentétek helyébe. A 30 milliós nyereség után az idén 40 milliós forintos eredményt vállaltak, s ehhez valóban összefogásra lesz szükség.

Körbe-körbe...

A farsangon mi legyen? Óvodai, iskolai álarcosbál. Hagyományos jelmezes felvonulás. Lassan hagyományossá váló gonddal. „Minek öltözön be a gyerek” kérdésre még úgy-ahogy közös tanakodással hoz döntést szülő és csemete, de a jelmez további gondja a mamáé. Honnan vegye, miből, mikor, mivel csinálja — a gyereket már nemigen érdekli. Tudja — a többségük! —, hogy neki anyu „segít!”, vagyis hát anyuka előteremt, elkészíti helyettük a maskarát, ha ők egy lépést, egy öltést, egy papírgasztást sem tesznek érte, akkor is.

A kisiskolás jelmezéből kibújva, cseperedvén a nebuló, később másféle „jelmezeket” kér. (Még jó, ha szépen...) Sulibulira évente kell néhány menőbb ruhadarab — vagyis hát a rá való pénz. Amivel apu, anyu „segít be” a szórakozáshoz. Honnan, miből? — megintcsak nem a gyerkőc gondja. Jómaga nemigen tesz-vesz azért (például szüzei munkával, netán némi spórolással), hogy a „jelmez” meglegyen. De meglesz. Papa-mama pénztárcája nyílik és vékonyodik, amikor több (öt)száz forintot költenek belőle farsangtájt a lassan „éretté váló” kamasz szalagavatóbáli jelmezére, szórakozására. Megtapasztalván előszelét annak, hogy mibe is kerül majd pár hónap múlva a ballagási ruha, a bankot, a vendéglátás. Amihez természetesen „hozzásegítik” a maturanduszt. (Sőt mint itt-ott tapasztalom, érettségi ajándékba már lakáshoz is „segítik” némely gyereket a szülei — s nem csak a tehetősebbek, de a másfél-két szoba árértékű maguk pihenését, szórakozását, összkomfortját eladók is...) A középiskolából kilépőt persze nem mindig pénzrel „segítik” a szülei. Jön itt-ott egy kis összeköttetés, baráti támogatásnak nevezett protekció is a felsőbb iskolákba, a jobb állásokba vezető úton.

S mire erre a felnőttek válság útjára ér a gyerek, már egészen megszokja — némelyik egyenesen természetesnek veszi —, hogy a „jelmezt” megcsinálják helyette a szülei. Ők nem törik magukat érte — hiszen úgyis megkapják. S nem is tanulják meg törni magukat semmiért sem! Mi több, azt sem értékelik, amiért a szüleik törték magukat! Meg azokat sem, akik „segítettek”; a szüleiket sem. Akik aztán ezt érzékelvén majdhogynem megdöbbennek, hogy a fiuk, lányuk nem értékeli mindazt, amit tettek érte, amivel „segítették”. Sőt eszébe sem jut a gyerekeknek, hogy mindabból, amit kaptak, netán törleszteni kéne!

Aggasztóan szaporodnak a nem törlesztő, a szüleiknek nem segítő gyerekek. Az óvodás nem tartja rendben a játékeit; a kisiskolás nem mosogat el, nem szalad le a boltba; a középiskolás a hét végén nem segít mosni, takarítani, mert elfoglalják a barátai, a diszkó; az egyetemista, ha hazautazik, kiszolgálást igénylő vendég; a jobb állásban lévő pályakezdő a még jobb állás vagy házasság felé helyezkedéssel van elfoglalva. — S ha a szülő netán megbetegszik, felnőtt gyerekei nemigen érnek rá kellőképpen ápolni, segíteni. Mert többségük már a saját gyerekeivel van elfoglalva, azt „segíti”. Annak szab-varr farsangi jelmezt; gürcöl gmk-ban, túlórában, kiskertben sulibáli dívatos hacukára, bankettszámlára, lakásra; szalaggal felsőbb összeköttetésekért... Hogy egyszer csak ő is azt tapasztalja, hogy a „segítségét” a gyerekei nem értékelik.

Körbe-körbe? S ami ebből a körből kiszorul? Az igazi segítés, az összefogás, a közösen végzett munka ősi, emberformáló, alkotó módjai — azokkal mi lesz? Van még elég remény rá, hogy megtanulják a következő generációk is a szülői gondoskodásba, igazi segítségnyújtásba való „besegítést”? Lesz-e egyszer több olyan anyuka, apuka, aki gyerkőcével együtt nyírja-ölti a farsangi maskarát; elvárja a sulibulira készülő nagydiaktól, tegyen valamit azért, hogy megvehessék a drága báli szerkót; követeli a boldoguláshoz szükséges tisztességes tanulást és munkát a felnőttkor küszöbére állótól?

Szeretném hinni, hogy lesznek — tán egyre többen is — ilyen szülőK. Akik igazán segítenek. Olyan gyerekeknek, kiknek igazán érdemes. Mindig, mindenben. Akkor kevesebb gondot okozna talán a kérdés, hogy „mi legyen a farsangon”... — S nem oktatgatna maszkbált rendező pedagógus ismerősöm azzal, hiába is írom le mindezt, úgysem használ; minek a „néptanító jelmezt” magunkra venni. Megvallom, nem tudom, inkább csak sejttem, érzem: azért kell, mert az életünk nem lehet álarcosbál. Le kellene vetni végre a fentebb példálózott „segítés” ál-ságos arcait! S tiszta, nyílt tekintettel és szívvél járni a farsangi báli teremnek igazán nem nevezhető hétköznapi életterünk körbe-körbe útján...

Szabó Magdolna

Magyar—szovjet barátsági nap

A Hazafias Népfrent-Szeged Városi Bizottsága és a Csongrád Megyei Tejipari Vállalat MSZBT-tagcsoportja a Vörös Hadsereg megalkulásának 68. évfordulója alkalmából, az SZKP XXVII. kongresszusának előestéjén, tegnap, hétfőn magyar—szovjet barátsági napot rendezett.

Ivan Behut, a Szovjet Tudomány és Kultúra Háza osztályvezetőjét Molnár Sándor, a népfrent megyei és Kulcsárné Kiss Piroksa, a népfrent városi titkára fogadta. A vendéget a városi népfrenttitkár tájékoztatta a társadalmi szervezet közel-múltban megtartott VIII. kongresszusáról, valamint szűkebb pátriánk béke-, barátsági munkájáról, hangsúlyozva, hogy a májusban megrendezendő békehónap programjainak összeállítása

Tudomány és Kultúra Háza géme munkatársainak segítségével.

A megbeszélést követően a szovjet vendég a Csongrád Megyei Tejipari Vállalatnál tett látogatást, ahol Schopper János igazgató tájékoztatta a vállalat munkáját, majd a Szovjetunió ma kezdődő XXVII. kongresszusáról szólva elmondta, hogy elvi iránymutatásával minde- nekülött segíteni kívánja az utóbbi hónapokban tapasztalt szocialista gazdasági fellendülés további fejlődését.

Ezt követően barátsági nagygyűlésre került sor, ahol Ivan Behut mondott beszédet. Felszólalásában a Szovjetunió ma kezdődő XXVII. kongresszusáról szólva elmondta, hogy elvi iránymutatásával minde- nekülött segíteni kívánja az utóbbi hónapokban tapasztalt szocialista gazdasági fellendülés további fejlődését.

A nagygyűlés résztvevői — minden szegedi dolgozó nevében — táviratban üdvözölték az SZKP ma kezdődő XXVII kongresszusát

A cukorbeteg és a boltok

Ülésezett a Fogyasztók Tanácsa

üzletek ezt-azt. Ott miért van?)

Az ipar bizonyos termékeket csak időszakosan állít elő. Az import, illetve import alapanyagú cikkekre ugyanúgy vonatkoznak a behozatal szabályozói itt is, mint más területen. Az élelmiszerboltok raktározási kapacitásával, illetve annak korlátaival mindenki tisztában van; nem tudnak felélni mennyiséget előre beszerezni, hiszen nincs hol tárolni. A sárga körrel jelzett termékek sajnos nagyon sok embernek létkérdés. Nem olyan dolog, mint az egzotikus ételek, a kagylókonzervről, fecskefészekről, kenguru-farokról le lehet mondani. Nem olcsók a diabetikus készítmények — egy kilónyi

a szénhidrátszegény búzaporpás kenyérből például 50 forint — mégsem lehet mindig számítani rá.

Hogy hol a megoldás? Bevalljuk, néhány dolog sántít. Mert állítólag mondjuk gyógyvízből csak a téli hónapokban van hiány, mert nem szállítanak fagyveszély miatt. Az elmúlt héten Kaposvárról mégis ide tudott „utazni” egy adag — esze ágában sem volt megfagyni. Bizonyos termékeket csak egyetlen helyen gyártanak, az egész országot az az egy gyár hivatott ellátni. Kapacitása persze véges. Sok termékről tudunk, ami Szegeden soha meg nem jelent, soha nem árusították.

A tegnapi ülés résztvevői persze saját hatáskörükben a kérdést megoldani nem tudják. Országos méretű átgondolásra, az ipar bizonyos szemléletváltására van szükség.

Sok ember érdekében.

R. E.